

Suuronnettomuusharjoitus sai Kouvolassa upeat arvosanat

Kouvolan suuronnettomuusharjoitus 6.3.2019 sujui monesta eri näkökulmasta erinomaisesti. Yleisin arvosana oli täysi kymppi asteikolla nollasta kymmeneen. Sen antoi 40 % työpaikkojen kyselyyn vastanneista. Lisäksi jopa 79 % vastaajista oli tutustunut harjoituksen ohjeisiin, ja vain 8 % ei saanut pysäytettyä ilmanvaihtoa. Kansalaisten harjoittelua koskeva kysely oli kaksiosainen. Siinä oli työpaikoilla tapahtunutta ja kodeissa tehtyä harjoittelua koskevat osiot. Kyselyyn vastasi yhteensä 274 ihmistä.

Kouvolan seudun viranomaiset harjoittelivat toimintaa suuronnettomuustilanteessa Kouvolan ratapihan alueella keskiviikkona 6.3.2019. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö suunnitteli kansalaisille harjoituksen, johon Kouvolan alueen työpaikoilla ja asukkailla oli mahdollisuus osallistua omalta osaltaan toimimalla kuten todellisissakin suuronnettomuustilanteissa. Harjoituksen aiheena oli kaasuvaaratilanne, joten asukkaat ja työpaikat harjoittelivat sisälle suojautumista ja ilmanvaihdon pysäyttämistä.

Pelastusylitarkastaja Markku Kirvesniemi Etelä-Suomen aluehallintovirastosta kertoo, ettei näin laajaa harjoitusta ole aiemmin järjestetty kuntalaisille.

Yhteistyössä eri viranomaisten kanssa järjestettävä suuronnettomuusharjoitus on lakisääteinen, ja se on järjestettävä kolmen vuoden välein. Kansalaisten mukaan ottaminen on vapaaehtoista, mutta Kirvesniemi näkee sen erittäin positiivisena asiana. Erityisesti näin keskeisellä paikalla kuin Kouvola, toteaa Kirvesniemi.

Harjoituksen jälkeen avattiin internet-kysely, johon kerättiin vastauksia kaikilta osallistuneilta. Kysely oli auki 6.-13. maaliskuuta, ja siihen vastasi yhteensä 274 henkilöä. Kysely oli kaksiosainen: ensimmäinen osio koski työpaikallaan harjoitukseen osallistuneita, toinen osio kotona harjoitelleita. Lisäksi kaikilta vastaajilta kysyttiin kaasuvaaratilanteisiin liittyviin ohjeisiin tutustumisesta ja pyydettiin avoimia kommentteja harjoituksesta. Tässä dokumentissa käydään läpi kyselyn tuloksia.

Kansalaisten harjoitus sujui kiitettävästi

Kouvolan suuronnettomuusharjoitus sujui työpaikkojen ja kotien osalta monesta eri näkökulmasta erinomaisesti. Yli kaksi kolmasosaa työpaikkojen kyselyyn vastanneista (69 %) arvioi harjoituksen hyödyllisyyden arvosanalla 8, 9 tai 10 asteikolla nollasta kymmeneen. Yleisin (40 %) annettu arvosana oli täysi kymppi. Koulutuspäällikkö Ira Pasi Suomen Pelastusalan Keskusjärjestöstä toteaa, että hyvin harvoin mikään harjoitus saa näin hyviä arvosanoja. Voidaan siis perustellusti sanoa, että harjoittelu kannatti tälläkin kertaa.

Jopa neljä viidesosaa (79 %) vastanneista kertoi tutustuneensa ennen harjoitusta johonkin ohjeistukseen siitä, kuinka kaasuvaaratilanteessa tulee toimia. Ohjeisiin perehtyminen etukäteen ja niiden mukaan tehdyt kiinteistökohtaiset suunnitelmat vaikuttivat siihen, että harjoitus onnistui monessa paikassa erinomaisesti, vaikka pieniä asioita saattoikin jäädä vielä hienosäädettäväksi.

Vain 8 % työpaikan harjoituksen vastaajista ei saanut pysäytettyä ilmanvaihtoa. Käytännön kokemukset ovat osoittaneet aiemmissa harjoituksissa, että ilmanvaihdon pysäytyksen kanssa on ollut ongelmia noin kolmasosalla. Kouvolan harjoituksen erinomainen onnistumisprosentti kertoo siitä, että harjoitukseen on valmistauduttu huolella ja mahdollisia ongelmakohtia on ratkaistu jo etukäteen.

Selkeä enemmistö eli noin kolme neljäsosaa (74 %) vastaajista kertoi, että harjoituksen oleellisista asioista ja vaiheista tiedotettiin kiinteistössä oleville. Tiedottaminen on erityisen tärkeää myös oikeassa vaaratilanteessa, jotta kaikki tietävät, onko kiinteistön ilmanvaihto saatu suljettua ja sisätiloissa turvallista olla. Vastaavasti huono tiedottaminen tai sen puute saattaa johtaa siihen, että ihmiset joutuvat vaaraan mennessään ulos.

70 % työpaikkojen vastaajista ilmoitti, että koko henkilökunta tiesi oman roolinsa ja tehtävät oli käyty etukäteen läpi. Vain 7 % kertoi, että harjoitus tehtiin ilman etukäteissuunnittelua. Harjoituksessa olisi hyödyllistä opettaa koko henkilökunnalle, kuinka vaaratilanteissa oikeasti toimitaan. Mitä useampi henkilö on harjoitellut sitä, sen todennäköisempää on, että he osaavat toimia myös oikeissa hätätilanteissa.

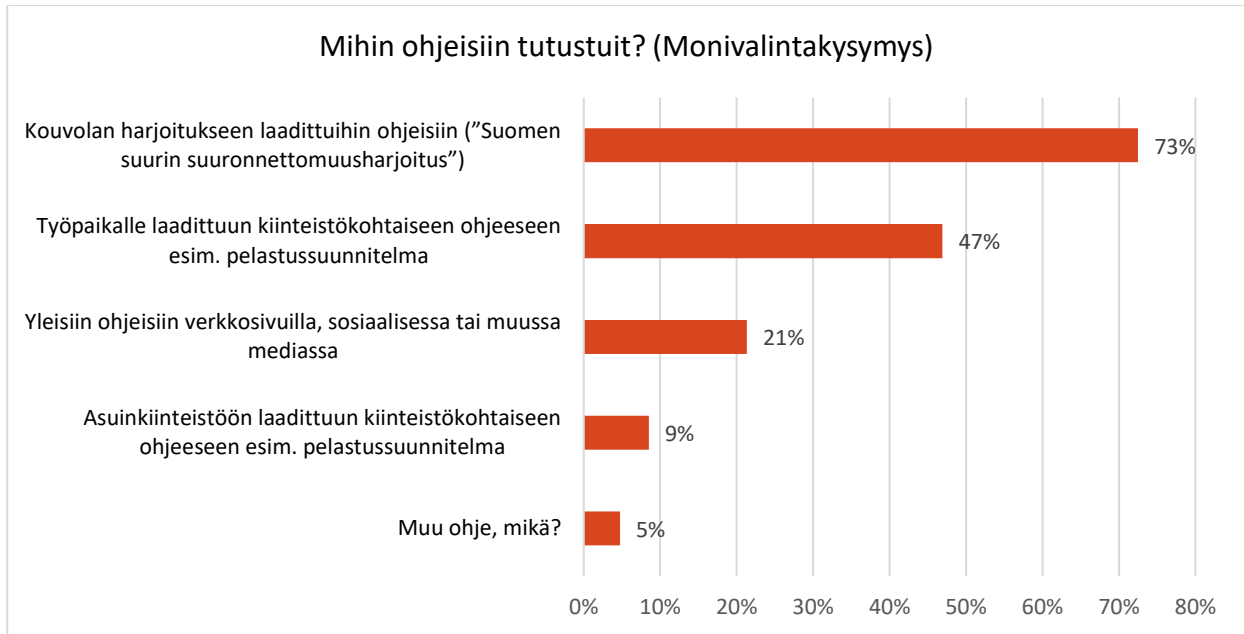
Henkilöt, jotka saivat harjoituksesta vähän tai ei ollenkaan tietoa, olivat harmistuneita, ettei heitä huomioitu harjoituksessa. Toivottiin, että jatkossa näissä kohteissa ohjeistusta parannettaisiin ja kaikki otettaisiin mukaan myös käytännön harjoitteluun. Esiin nousi myös huoli siitä, kuinka oikeissa vaaratilanteissa ilmanvaihto suljetaan, jos kaikilla ei ole sinne pääsyä tai ei tiedä missä se on.

Harjoituksessa ilmenneet ongelmat liittyivät useimmiten tiedon kulkuun. Monet kiinnittivät huomiota siihen, että yleisen vaaramerkin kuuluvuudessa oli katvealueita, eikä se kuulunut sisälle rakennuksiin välttämättä lainkaan. 112-sovelluksen ilmoituskaan ei saavuttanut kaikkia sovelluksen ladanneita.

Monet vastaajat kommentoivat sitä, että vaaratilanteiden varalta harjoittelu on tarpeen. Harjoituksessa tuli tutustuttua sisälle suojautumisen ohjeisiin ja testattua esimerkiksi ilmanvaihdon pysäyttäminen käytännössä. Säännöllistä harjoittelua suuronnettomuuksien varalta toivotaan jatkossakin.

Neljä viidestä tutustui toimintaohjeisiin etukäteen

Merkittävä osuus, jopa neljä viidesosaa (79 %) kyselyyn vastanneista, valmistautui harjoitukseen tutustumalla toimintaohjeisiin etukäteen. Näistä vastaajista 73 % oli tutustunut kyseiseen harjoitukseen laadittuihin tarkempiin ohjeisiin ("Suomen suurin suuronnettomuusharjoitus"). Osa jäi kaipaamaan vielä yksityiskohtaisempia ohjeita mm. teippaamiseen ja ovien sulkemiseen liittyen. Näin aktiivinen tutustuminen ohjeisiin vahvistaa käsitystä siitä, että tarvetta olisi seikkaperäisemmille ohjeille harjoituksen pitämisestä ja myös toimintaohjeille varsinaisissa vaaratilanteissa. Aiemmat ohjeet vaativat täydennystä, jotta kansalaiset osaavat toimia itsenäisesti vaaratilanteissa ja ratkaista yleisimmät ongelmat.

Kuva 1. Ohjeisiin tutustuminen (kaikki kyselyyn vastanneet)

Työpaikat osallistuivat aktiivisesti

Vastaajista työpaikan harjoitukseen osallistui kaikkiaan 196 henkeä eli neljä viidesosaa kaikista vastaajista. Heistä suurin osa työskenteli erilaisissa asiakkaille avoimissa tai julkisissa tiloissa, kuten päiväkodeissa, kouluissa tai kirjastoissa (kuva 2). Kaupungin palveluksessa työskentelevien suuri osuus liittyy siihen, että Kouvolan kaupunki rohkaisi työntekijöitään osallistumaan harjoitukseen ja vastaamaan kyselyyn.

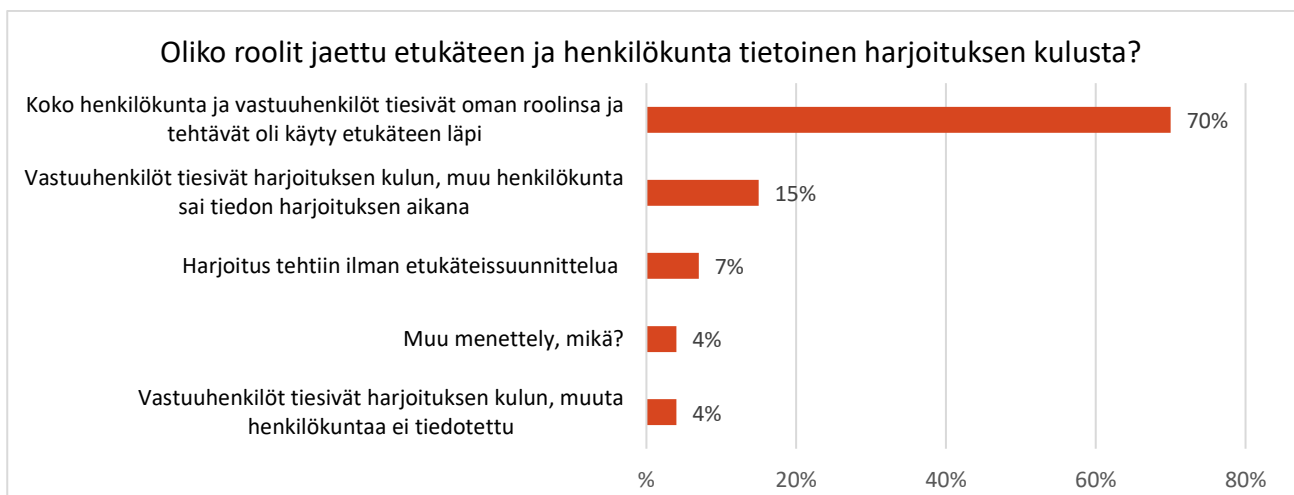

Kuva 2. Vastaajien työpaikat

Harjoitukseen osallistui hyvin erikokoisia työpaikkoja. Kouvolan kaupungin toimipisteet osallistuivat harjoitukseen kaupunginjohtajan johdolla. Kaupunki organisoi harjoituksen mallikkaasti ja koulutti etukäteen eri toimijoita harjoituksen sujuvuuden varmistamiseksi. Toimintatapa oli tehokas ja toimiva, ja sitä voidaan suositella hyödynnettäväksi tulevaisuudessa muillakin paikkakunnilla vastaavissa harjoituksissa.

Harjoitukseen valmistauduttiin huolellisesti

Harjoitukseen oli valmistauduttu hyvin: 70 % vastaajista ilmoitti, että koko henkilökunta ja vastuuhenkilöt tiesivät oman roolinsa ja tehtävät oli käyty etukäteen läpi. Tähän vaikutti varmasti suurelta osaltaan Kouvolan kaupungin hyvä valmistautuminen harjoitukseen. Vain 7 % kertoi, että harjoitus tehtiin ilman etukäteissuunnittelua. (Kuva 4.)

Kuva 4. Harjoitukseen valmistautuminen

Lukitut tilat ja tekniset ongelmat hankaloittivat ilmanvaihdon pysäytystä

Kolme neljäsosaa vastaajista kertoi, että rakennuksen ilmanvaihto saatiin pysäytettyä omatoimisesti. Vain 8 % työpaikan harjoituksen vastaajista kertoi, ettei rakennuksen ilmanvaihtoa saatu pysäytettyä.

Kuva 5. Ilmanvaihdon pysäyttäminen

Muutamissa kohteissa oli päädytty etukäteen kiinteistöhuollon kanssa siihen, ettei ilmanvaihtoa todellisuudessa pysäytetä tämän harjoituksen yhteydessä. Sen sijaan ilmanvaihdon pysäytyksen testaus on tarkoitus tehdä kesällä tai muuna aikana, kun kiinteistössä on sisällä vähemmän ihmisiä. Tähän oli päädytty usein joko siksi, että ilmanvaihdon takaisin päälle kytkemisessä epäiltiin olevan haasteita, tai siksi, että ilmanvaihdon säädöt oli juuri saatu kohdalleen, eikä riskejä haluttu ottaa esimerkiksi kesken koulujen lukuvuoden. Harjoitus toteutettiin kohteissa muilta osin ohjeiden mukaan.

”Uudelleen käynnistys on niin hankalaa, että huoltomiehen kanssa oli sovittu ettei katkaisijaa oikeasti sammuteta.”

Moni vastaaja kertoi, että ilmanvaihdon kytkin oli lukituissa tiloissa. Muutama oli törmännyt siihen, että ilmanvaihdon säätimessä ei ollut vaihtoehtoa pysäyttää sitä kokonaan, ja osa taas kertoi, että ilmanvaihto ei pysähtynyt kaikkialta, vaikka ilmanvaihdon pysäytyskytkintä painettiin.

”Nyt pääsimme pysäyttämään ilmastoinnin, kun tiesimme etukäteen pyytää kiinteistöhoitajaa avaamaan laitehuoneen oven. Tavallisesti ovi on lukittuna eikä rakennuksesta löydy siihen avainta.”

”Ilmastoinnin katkaisusta ei saatu mitään infoa, paitsi jälkikäteen tietoa, että hätäkytkin oli rikki. Senkin sijainti piti itse erikseen selvittää.”

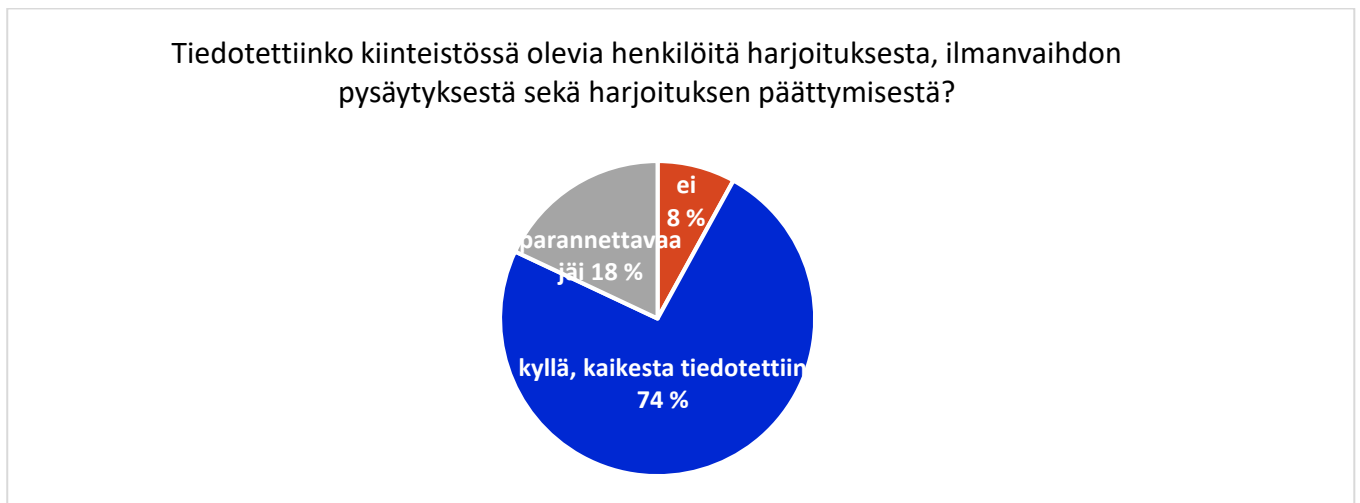
Kiinteistössä, jossa koneellista ilmanvaihtoa ei ollut, ilmanvaihtaukot tukittiin muovipussilla ja teipillä. Monet tosin huomasivat, että se on helpommin sanottu kuin tehty.

”Ikkunoiden teippaus todellisessa tilanteessa jäi mietityttämään. Tilassa, joihin kokosimme lapset ja henkilökunnan, on ikkunoita, joita ei pääse tuollaisessa tilanteessa helposti teippaamaan.”

Vain 42 % vastaajista kertoi, että ilmanvaihdon pysähtyminen tarkistettiin kaikista tiloista. Jos asia tarkistettiin, pysäytys yleensä onnistui (80 % kysymykseen vastanneista). 11 % kysymykseen vastanneista kuitenkin kertoi, että tässä kohtaa törmättiin ongelmiin: joko ilmanvaihdon pysäyttäminen kaikkialta vaati erityistoimia, tai ilmanvaihtoa ei saatu lainkaan pysäytettyä kaikista tiloista.

Vastaajista 68 % kertoi, että ilmanvaihdon uudelleen käynnistäminen onnistui ongelmitta. Monissa kiinteistöissä uudelleen käynnistäminen vaati kuitenkin huoltohenkilökunnan apua.

Selkeä enemmistö eli noin kolme neljäsosaa (74 %) vastaajista kertoi, että harjoituksen oleellisista asioista ja vaiheista tiedotettiin kiinteistössä oleville. Hieman alle viidesosan (18 %) mielestä parannettavaa kuitenkin jäi, ja 8 % kertoi, että tiedotusta juuri ollut. (Kuva 6.)

Kuva 6. Harjoituksesta tiedottaminen

Jos parannettavaa jäi, se liittyi useimmiten siihen, etteivät vaaramerkit, keskusradioviestit ja megafoneilla annetut tiedotukset kuuluneet tarpeeksi hyvin. Sähköpostin kautta tulleita viestejä taas ei koettu tehokkaaksi tiedotuskeinoksi. Monet kertoivat saaneensa tiedon harjoituksen alkamisesta, mutta eivät sen loppumisesta. Jotkut taas kuuluivat vain sisälle suojautumisesta, mutta eivät ilmanvaihdon sulkemisesta.

Harjoittelua pidetään tärkeänä

Vaikka kaikki ei sujunut täydellisesti – tai ehkä juuri siksi – suurin osa työpaikan harjoitukseen osallistuneista koki harjoituksen erittäin hyödylliseksi. Yli kaksi kolmasosaa (69 %) antoi hyödyllisyydelle arvosanan 8, 9 tai 10 asteikolla nollasta kymmeneen. Yleisin annettu arvosana oli täysi kymppi. (Kuva 7.)

Kuva 7. Harjoituksen hyödyllisyys

Perusteluissa harjoituksen hyödyllisyydelle toistui se, että käytännön harjoittelu ja vaaratilanneohjeiden kertaus on tarpeen. Henkilökunnan rooli turvallisuuden varmistajana tunnistettiin.

”Suuronnettomuuden ja kaasuvaaran mahdollisuus on melko suuri työpaikamme sijainnin vuoksi. Käytännön harjoituksessa toiminta jää paremmin ”selkäyttimeen” tositilanteen varalta.”

”Harjoitus tarpeellinen varsinkin päiväkodeissa ja vanhusten hoitokodeissa ja muissa laitoksissa joissa henkilökunta vastaa tosi tilanteessa toteutuksesta.”

Harjoitukseen valmistautuessa opittiin uutta, tutustuttiin pelastussuunnitelmaan ja selvitettiin sisälle suojautumisen ohjeita vastaisuuden varalle.

”Tuli tietoon missä on pelastussuunnitelma ja katsottua mistä löytyy sammuusvälineet sekä ilmastoinnin sammutus. Harjoituksen seurauksena latsasin 112-sovelluksen puhelimeeni.”

Harjoitus auttoi huomaamaan epäkohtia. Monissa työpaikoissa ilmanvaihdon pysäytystä kokeiltiin ensimmäisen kerran.

”Vastaavanlaista harjoitusta ei ole aiemmin tehty. Huomattiin ja opittiin puutteista, joita käytiin talon yhteisessä palaverissa läpi.”

”En olisi tiennyt iv-koneiden sijainteja ilman harjoitusta.”

Kaikkien kohdalla harjoitus ei täysin onnistunut. Tämä liittyi usein siihen, ettei viesti kulkenut tai vaaramerkki kuulunut.

”Toimittiin annettujen ohjeiden mukaan, mutta koska hälytyksiä ei kuulunut, harjoituksen kulku jäi epäselväksi.”

”Hätäsignaali ei kuulunut työpaikalla, joten emme aloittaneet harjoitusta lainkaan. Oli sovittu, että harjoitus alkaa siitä.”

Myös kodeissa harjoiteltiin

Kodin harjoitukseen osallistui 53 vastaajaa eli noin viidesosa (19 %) kaikista kyselyyn vastanneista. Heistä valtaosa (70 %) asui omakotitalossa, 17 % rivitalossa ja 13 % kerrostalossa.

Ilmanvaihdon pysäytys ei aina ole asukkaan omissa käsissä

Myös kodin harjoituksessa ilmanvaihdon sulkeminen useimmiten onnistui (62 %). Niissä tapauksissa, kun pysäytys ei onnistunut, oli ongelmia venttiilien sulkemisen kanssa, ilmanvaihto oli painovoimainen, tai tieto ilmanvaihdon pysäytyksestä ei lainkaan saavuttanut vastaajia. Niissä kiinteistöissä, joissa ilmanvaihto on painovoimainen, ilmavaihto estettiin sulkemalla ovet ja ikkunat ja teippaamalla muovipussi ilmanvaihtoaukon eteen. Kuten työpaikoillakin, myös asuintaloissa havahduttiin tarpeeseen kehittää omaa varautumista.

”Harjoitukseen liittyvät asiat, mm. ilmanvaihdon sulkeminen harjoitellaan yhtiökokouksen yhteydessä.”

Kerrostalossa ongelmia tuotti kuitenkin se, että asukas ei itse voi pysäyttää ilmanvaihtoa.

”Ilmanvaihto suljetaan taloyhtiön tiloista käsin.”

Koulutuspäällikkö Ira Pasi Suomen Pelastusalan Keskusjärjestöstä toteaa, että erityisesti ratapihan lähistön asukkaista jokaisen pitäisi pystyä pysäyttämään kiinteistönsä ilmanvaihto.

”On tärkeää, että jokainen niin kotona kuin työpaikallakin osaa pysäyttää koneellisen ilmanvaihdon. Tämä edellyttää, että ilmanvaihdon katkaisijan sijainti tiedetään ja se ei ole lukkojen takana. Tällaisiin kohteisiin voidaan lisätä ilmanvaihdon hätäseis-katkaisija, joka sijoitetaan usein eteistiloihin. Kouvolan kautta kulkee merkittävä osa Suomen rautateiden vaarallisten kemikaalien kuljetuksista, joten varautuminen on erityisesti tärkeää tällä seudulla”, Pasi kertoo.

Kodin harjoitusta ei koettu aivan yhtä hyödylliseksi kuin työpaikan harjoitus, mutta yleisin annettu arvosana oli silti 8 asteikolla 0-10. Perustelut olivat pitkälti samanlaiset kuin työpaikan harjoitukseen osallistuneilla: Harjoitus tekee mestarin ja vaaratilanteisiin on tärkeä varautua.

”Työskentelen perhepäivähoitajana, joten niin hoitolasten kuin itseni kannalta on tärkeää miettiä ja harjoitella mahdollisia sovellusvaaratilanteita/onnettomuuksia.”

Myös moni kotona harjoitellut oli harmissaan tiedon kulkemisesta. Tämä oli yleensä myös syy siihen, jos harjoitusta ei koettu mielekkääksi – jos harjoituksesta ei saanut tietoa, ei siihen voinut osallistua kunnolla.

”Kun hälytysmerkki ei kuulu, ei tositilanteessa tiedä suojautua.”

”Talo 2 km päässä ratapihasta, mutta varoitusviestiä ei tullut 112-sovellukseen.”

Tiedonkulun ongelmat herättivät huolta

Harjoituksessa ilmenneet ongelmat liittyivät usein tiedon kulkuun. Monet kiinnittivät huomiota siihen, että yleisen vaaramerkin kuuluvuudessa oli katvealueita, eikä se kuulunut sisälle rakennuksiin välttämättä lainkaan. 112-sovelluksen ilmoituskaan ei saavuttanut kaikkia.

”Asuntoni on lähes kiinni radassa. En koskaan kuule hälytysääntä. En edes eilen. Aina on oltava ikkuna auki, jotta kuulee edes normaalit koesoitot. Voisiko äänen voimakkuutta nostaa tai suunnata oikein.”

”112-sovelluksen ensimmäinen tiedote ei ilmoittanut mitään, löytyi vasta sovelluksesta. Harjoituksen päättymisestä ilmoittava tiedote tuli merkkiäänellä varustettuna puhelimen näytölle, joten se tavoitti, mutta vaarasta ilmoittava tiedote jäi huomaamatta.”

Myös kiinteistö- ja organisaatiokohtainen tiedottaminen todettiin toisinaan riittämättömäksi. Keskusradion kuulutukset ja megafonilla annetut viestit saattoivat olla epäselviä, eivätkä skype tai sähköposti toimineet tarpeeksi tehokkaasti.

”Viestintä pitikin alunperin hoitaa Skypellä, mutta ryhmä oli liian iso eikä viestintä onnistunut. Skype -viestiin kiinnittäisi paremmin huomiota heti. Tekstiviesti voisi myös toimia paremmin niiden osalta, jotka eivät ole työpisteissä. Megafonikuulutus ei kantanut riittävästi huoneisiin.”

Monet miettivätkin, miten nopeasti tieto vaarasta kulkisi tositilanteessa. Nyt varoitusta osattiin odottaa, mutta miten kävisi, jos tilanne olisi yllättävä?

”Tiedotusta hoidettiin sähköpostitse koska ei ollut keskusradiota. Se ei todennäköisesti olisi riittävä tositilanteessa. Nythän kaikki tiesivät odottaa sähköpostiviestiä tietokoneen ääressä.”

”Ilmanvaihto suljettiin, ovia vahdittiin, asioista tiedotettiin, jokainen huolehti vastuualueestaan... mutta entäpä sitten, jos tämä olisi tapahtunut kesällä, esim. ruokatauon aikaan. Kuka huolehtii siitä, ettei (lukitussa?) naapurihuoneessa ole 2-3 ikkunaa apposen auki ja myrkkyykaasu valu käytävään kynnyksen kautta?”

Tässä harjoituksessa testattiin 112-sovellusta ja yleistä vaaramerkkiä (lyhyt koesoitto) vain ratapihan lähialueella. Todellisissa vaaratilanteissa vaaratiedottamista tehdään monikanavaisesti. Tärkeimpiä väestön varoittamisen kanavia ovat väestöhälyttimet (yleinen vaaramerkki ja puhe on tarkoitettu ulkona oleville), radio, TV, muut mediat, some, kaiutinautot sekä niitä täydentävä 112 Suomi -sovellus.

Kyselyssä nousi esille kansalaisten huoli siitä, kuinka he saavat todellisissa vaaratilanteissa tiedon vaarasta. Paloinsinööri Juhani Carlson Kymenlaakson pelastuslaitokselta toteaa, että olisi erittäin tärkeää saada vaaratiedottaminen älylaitteisiin niin, ettei käyttäjän tarvitse ladata mitään sovellusta tai muuttaa itse asetuksia.

SPEKin tekemien kyselyiden mukaan kansalaiset saavat tämän hetkisillä viestintäkeinoilla tiedon vaaratilanteista parhaiten sosiaalisen median tai toisen ihmisen kautta. Niinpä onkin erittäin tärkeää meidän jokaisen varoittaa muita henkilöitä, jotka ovat vaarassa, välittömästi. Varoittaminen hoituu pikaisella puhelinsoitolla tai vaikkapa viestillä isommalle joukolle Whatsapp-ryhmän kautta.

Harjoitus toi esille kehityskohteita myös omassa toiminnassa. Esimerkiksi sisälle suojautumista aiottiin pohtia tarkemmin.

”Hälytyksen tullessa sisään tultaessa kaikilla sama piste mihin saavutaan (myös sisällä olleet lapset + henk.kunta), jotta pystymme nopeasti tarkistamaan, että kaikki ovat läsnä varmuudella.”

Monessa työpaikassa huomattiin, että vastuuhenkilöt pitäisi määrittää tarkemmin jo etukäteen.

”Onnettomuudesta tiedottamista oikean tilanteen sattuessa voisi etukäteen valmistella niin, että vastuuta tiedottamisesta delegoitaisiin suuremmalle määrälle työntekijöitä ja näin ollen heidän vastuullaan olevat varastot, arkistotilat, sosiaaliset tilat ja WC:et ym. myöskin tarkistettaisiin.”

Parempia työpaikkakohtaisia ohjeita vaaratilanteiden varalle suunniteltiin.

”Tehdä kirjalliset selkeät ohjeet sijaisia varten.”

”Tarkat ohjeet ilmanvaihdon sulkevien katkaisijoiden käytöstä iv-koneen yhteyteen, ei pysty muistamaan jälkikäteen, vaikka näytettiin.”

”On hyvä käydä läpi että tarvittavia materiaaleja on saatavilla riittävästi esim. teippiä.”

Moni vastaaja kertoi kuulleensa harjoituksesta vasta jälkikäteen. Joitakin vastaajia harmitti se, ettei oma työpaikka tai asuinkiinteistö ei osallistunut harjoitukseen.

”En tiedä harjoituksesta mitään kun meidän kerrostalossa ei ko. harjoitusta järjestetty vaikka asutaankin aika lähellä ratapihaa.”

”Ihmettelen, miten tiedotus oli niin vähäistä ettei harjoituksesta tosiaan kuulu kun näin jälkikäteen. Kaikki eivät lue sanomalehtiä.”

Ira Pasi Suomen Pelastusalan Keskusjärjestöstä muistuttaa, että ilmanvaihdon pysäytystä voi edelleen harjoitella milloin vain omatoimisesti. Ohjeet löytyvät Kymenlaakson pelastuslaitoksen ja Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön kotisivuilta.

Vastaajat toivovat säännöllisiä suuronnettomuusharjoituksia

Monet vastaajat kommentoivat sitä, että vaaratilanteiden varalta harjoittelu on tarpeen. Harjoituksessa tuli tutustuttua sisälle suojautumisen ohjeisiin ja testattua esimerkiksi ilmanvaihdon pysäyttäminen käytännössä. Säännöllistä harjoittelua suuronnettomuuksien varalta toivottiin.

"Harjoitus oli hyödyllinen ja lisäsi tietämystä asiasta huomattavasti."

"Tuntui aluksi typerälle, mutta asiaahan tuo olikin!"

"Hyvä harjoitus, ja hyvä ehkä käydä useamminkin. Vaiva ei ole iso (paitsi organisoijalle ehkä), mutta viat esimerkiksi tiedotuksessa kostautuvat, jos oikea tilanne tulee kohdalle."

"Voisi olla hyvä toistaa n. kolmen vuoden välein, koska uhka voisi olla mahdollinen."

"Erittäin järkevää on varautua, kerta vuoteen olisi varmaankin hyvä harjoitella."

"Harjoitus oli hyvä, joskin kattaa vain yhden riskialueen. Lisää tarvittaisiin."

Kotitalouksille toivottiin kiinteistökohtaisten ohjeiden päivytystä suuronnettomuuksien varalta.

"Asumme n. 200 m päässä Kouvolan asemasta ja toivomme todella, että varauduttaisiin tällaisiin onnettomuuksiin. Talon pelastussuunnitelmassa ei ole mitään ohjetta ilmastonin pysäyttämisestä."

Lisäksi moni pohti omatoimista varautumista. Sisälle suojautumista vaativassa tilanteessa kotivaralle olisi käyttöä.

"Ilmastointilaitteiden tilaan pitäisi laittaa ohjeet kirjallisena, näkyvään paikkaan, mitä suljetaan / avataan ja kuinka paljon mitäkin nappuloita on."

"Kotivara on hyvä olla...ei koskaan tiedä, milloin tulee tarvetta :)"

Ira Pasi Suomen Pelastusalan Keskusjärjestöstä toivoo, että harjoituksessa havaitut puutteet tulisivat nyt kirjatuiksi ylös. Mikäli kaikki ei sujunut kuten olisi pitänyt, asiat tulisi korjata kuntoon mahdollisimman pian. Jos asioita ei saa itse korjattua, korjauspyynnöt tulee välittää asianosaisille. Puutteiden korjaamista kannattaa seurata ja tarvittaessa muistutella, jotta sekä toimintamalli että tekniikka saadaan kuntoon ja jotta seuraavalla kerralla sisälle suojautuminen onnistuu.

Lisätietoja:

Koulutuspäällikkö Ira Pasi, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ry, puh. 040 595 4140,
email: ira.pasi@spek.fi